

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

przewodniczący: SSO Magdalena Kubczak

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2019 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa stowarzyszenia-Społecznej Inicjatywy Narkopolityki

przeciwko Facebook Ireland Limited

o ochronę dóbr osobistych

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

- I. udzielić powodowi zabezpieczenia roszczenia o ochronę dóbr osobistych w postaci swobody wypowiedzi i dobrego imienia (reputacji) poprzez:
 1. nakazanie pozwanemu- Facebook Ireland Limited zaprzestania blokowania lub usuwania stron, grup i kont zakładanych przez powoda w serwisach Facebook oraz Instagram oraz blokowania lub usuwania treści publikowanych przez powoda na swoich stronach, grupach i kontaktach na Facebooku i Instagramie- na czas trwania niniejszego postępowania,
 2. nakazanie pozwanemu- Facebook Ireland Limited na czas trwania niniejszego postępowania przechowywania danych zgromadzonych w ramach kanałów komunikacji wymienionych w pkt. 111 b wniesionego pozwu, to jest stron, grup i kont dotychczas założonych przez powoda na Facebooku i Instagramie wraz z wszelkimi treściami opublikowanymi na tych stronach, grupach i kontaktach przez powoda oraz komentarzami zamieszczonymi pod tymi treściami przez innych użytkowników serwisów Facebook i Instagram wraz z osobami obserwującymi i lubiącymi, a w szczególności :
 - a) pierwszej strony FB, to jest strony SinPL w serwisie Facebook usuniętej 14 marca 2018 r.,
 - b) pierwszej grupy , to jest grupy „SIN- selekcja talerzy” w serwisie Facebook usuniętej 13 marca 2018 r.,
 - c) drugiej strony FB, to jest strony „Społeczna Inicjatywa Narkopolityki-SIN” w serwisie Facebook usuniętej 15 marca 2018 r.,
 - d) drugiej grupy, to jest grupy „Talerze” w serwisie Facebook usuniętej jesienią 2018 r.,

f) drugiego konta IG, to jest konta SinTalerze w serwisie Instagram usuniętego 16 stycznia 2019r.,

w zakresie pozwalającym na ich pełne przywrócenie w razie uwzględnienia niniejszego powództwa,

II. oddalić wnioszek o zabezpieczenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Pozwem z 7 maja 2019 r. o ochronę dóbr osobistych powód –stowarzyszenie Społeczna Inicjatywa Narkopolityki (dalej także jako: SIN) wniosła o zabezpieczenie roszczenia poprzez nakazanie:

- A. zaprzestania naruszania dóbr osobistych powoda, poprzez bezpodstawne blokowanie lub usuwanie stron, grup i kont zakładanych przez powoda w serwisach Facebook (dalej także jako: FB) oraz Instagram (dalej także jako: IG) oraz bezprawne blokowanie lub usuwanie treści publikowanych przez powoda na swoich stronach, grupach i kontaktach na Facebooku i Instagramie,
- B. odblokowanie lub przywrócenie wszystkich stron, grup i kont dotychczas założonych przez powoda na Facebooku i Instagramie, a także odblokowanie lub przywrócenie wszelkich treści opublikowanych na tych stronach, grupach i kontaktach przez powoda wraz ze wszelkimi komentarzami zamieszczanymi pod tymi treściami przez innych użytkowników serwisów Facebook i Instagram, a w szczególności nakazanie pozwanemu odblokowania albo przywrócenia wraz z osobami obserwującymi i lubiącymi:
 1. pierwszej strony założonej na FB, to jest strony SinPL w serwisie Facebook usuniętej 14 marca 2018 r.,
 2. pierwszej grupy, to jest grupy „SIN- sekcja talerzy” w serwisie Facebook usuniętej 13 marca 2018 r.,
 3. drugiej strony założonej na FB, to jest strony „Społeczna Inicjatywa Narkopolityki” w serwisie Facebook usuniętej 15 marca 2018 r.,
 4. drugiej grupy, to jest grupy „Talerze” w serwisie Facebook usuniętej jesienią 2018 r.,
 5. drugiego konta IG, to jest konta SinTalerze w serwisie Instagram usuniętego 16 stycznia 2019r.,
- C. ewentualnie- w przypadku nieuwzględnienia żądania zgłoszonego w pkt. B - nakazanie pozwanemu przechowywania danych zgromadzonych w ramach kanałów komunikacji

wymienionych w pkt.B w zakresie pozwalającym na ich pełne przywrócenie w razie uwzględnienia niniejszego powództwa.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż żądanie pozwu dotyczy ochrony dóbr osobistych powoda w postaci: poczucia pewności i bezpieczeństwa, swobody wypowiedzi oraz rozpoznawalności i reputacji powoda, naruszonych przez usunięcie przez pozwanego treści, jakie powód publikował w zarządzanych przez pozwanego serwisach społecznościowych: Facebook i Instagram. W podstawie faktycznej powód powołał się na usunięcie przez pozwanego kanałów komunikacji powoda, mimo iż służyły działalności legalnej, społecznie pozytywnej i niezakazanej przez regulaminy serwisów; ponadto usunięcia miały charakter arbitralny, a nie podyktowany przepisami prawa lub umowami. Zarzucił, że z uwagi na brak wyjaśnień i reakcji na odwołania powoda, pozwany uniemożliwił powodowi zrozumienie swojej sytuacji i przyczyn ocenzurowania treści. Ponadto usunięcia ograniczyły liczbę odbiorców powoda z ok. 16.000 do 2000, a pozwany w ten sposób naruszył poczucie bezpieczeństwa i swobodę wypowiedzi powoda.

W konsekwencji powód w pozwie zażądał od pozwanego:

1. zaprzestania naruszania dóbr osobistych przez blokowanie lub usuwanie kont, stron, grup zakładanych na FB i IG oraz blokowania i usuwania treści publikowanych przez powoda na tych kontaktach, grupach i stronach;

2. nakazania usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych przez odblokowanie lub przywrócenie wszystkich kanałów komunikacji założonych przez powoda w obu serwisach oraz odblokowanie lub przywrócenie wszelkich treści opublikowanych na tych kanałach komunikacji przez powoda wraz ze wszelkimi komentarzami zamieszczanymi pod tymi treściami przez innych użytkowników Facebooka i Instagrama, w szczególności pierwszej i drugiej strony założonej przez powoda na Facebooku, pierwszej i drugiej grupy założonej na Facebooku oraz drugiego konta w serwisie Instagram;

3. nakazanie złożenia oświadczenia z przeprosinami o treści jak w pozwie.

Co do wniosku o zabezpieczenie, powód podał, że zabezpieczenie jest uzasadnione w oparciu o uprawdopodobnione w pozwie dotychczasowe naruszenia dóbr osobistych powoda, co uzasadnia realne zagrożenie kolejnymi naruszeniami. Zagrożenie takie polega na ryzyku kolejnych blokad oraz usunięć obecnie użytkowanych przez powoda trzeciej strony FB i pierwszego konta IG. Powód wskazuje, iż z uwagi na fakt użytkowania aktualnych kont tak jak poprzednich (zawierających informacje o środkach psychoaktywnych) zachodzi uzasadniona obawa, że pozwany po raz kolejny je zablokuje lub usunie (pozew, k. 3-15).

Sąd zważył:

Wniosek częściowo podlega uwzględnieniu.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż powód –na uzasadnienie jurysdykcji sądu polskiego –powołał się na przepisy rozporządzenie Parlamentu i Rady Unii Europejskiej nr 1215/2012 z 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U.U.E.L.2012.351.1) oraz wsparł swoją argumentację uzasadnieniem wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 25.10.2011r. w sprawie C-509/09.

Stosownie do art. 7 pkt 2 powołanego rozporz., osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim, jeżeli przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikające z takiego czynu - przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę.

W wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 25.10.2011r. w sprawie C-509/09 wskazano, że przepis o jurysdykcji szczególnej, ustanawiając wyjątek od zasady właściwości sądów miejsca zamieszkania pozwanego, zawarty w art. 5 pkt 3 rozporz. 44/2001 (obecnie art. 7 pkt. 2 rozporz. 1215/2012), jest oparty na istnieniu szczególnie ścisłego związku pomiędzy roszczeniem a sądem miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, który to związek uzasadnia przyznanie jurysdykcji temu ostatniemu sądowi ze względu na prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości oraz sprawną organizację postępowania. Przyjęto też, że osoba poszkodowana w związku z naruszeniem jej dóbr osobistych za pośrednictwem treści umieszczonej w sieci może, ze względu na miejsce zmaterializowania się szkody, dochodzić odpowiedzialności sprawcy przed sądami każdego z państw członkowskich, na których terytorium treść ta jest lub była dostępna.

Wprawdzie niniejsza sprawa nie dotyczy naruszenia dóbr osobistych poprzez umieszczenie w sieci treści ich naruszających, ale –naruszenia dóbr osobistych poprzez usunięcie treści z sieci, to jednak należy przyjąć dopuszczalność jurysdykcji sądu polskiego na podstawie powołanego art. 7 pkt 2 z następujących przyczyn. Obie strony mają siedziby w państwach członkowskich, powód ponadto prowadzi działalność na terenie Polski, zatem centrum interesów powoda mieści się w obszarze jurysdykcji tutejszego Sądu. Powszechna dostępność treści umieszczanych w sieci oznacza, iż treści te są dostępne także w miejscu, w którym znajduje się centrum interesów powoda. Powód kieruje zresztą te treści do osób przebywających w Polsce, skoro treści te są umieszczane głównie w jęz. polskim. Usunięcie zatem z sieci treści umieszczanych przez powoda z sugestią, iż treści te są szkodliwe i zagrażają bezpieczeństwu użytkowników oznacza, że skutki

naruszenia dobra jakim jest swoboda wypowiedzi w postaci blokowania stron i grup wystąpiły także w miejscu prowadzenia działalności przez powoda, a skutki naruszenia dobra, jakim jest dobre imię (reputacja) umieszczającego także nastąpiły w miejscu prowadzenia działalności przez powoda.

W konsekwencji należało uznać, iż dopuszczalnym były wytoczenie powództwa i wniosku o zabezpieczenie przed sądem polskim.

Zgodnie z art. 730¹§1 kpc udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, przy czym interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (§2 cyt. przepisu). W myśl art. 755§1 pkt 3 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni.

Z powyższego wynika, iż powód jest zobligowany do wykazania dwóch przesłanek zabezpieczenia-uprawdopodobnienia roszczenia, którego zabezpieczenia żąda oraz uprawdopodobnienia interesu prawnego.

Badając pierwszą przesłankę należy stwierdzić, iż powód uprawdopodobnił roszczenie w postaci naruszenia dóbr osobistych-wolności wypowiedzi oraz dobrego imienia. Zważyć należy, iż na tym etapie postępowania przepisy nie wymagają udowodnienia istnienia roszczenia, ale jedynie-jego uprawdopodobnienia.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 w zw. z art. 20 ustawy z 4 lutego 2011 r. -prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 80 z 2015r., poz. 1792), dobra osobiste osoby prawnej podlegają prawu państwa, w którym ma siedzibę. Osoba, której dobro osobiste jest zagrożone naruszeniem lub zostało naruszone może żądać ochrony na podstawie prawa państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie powodujące to zagrożenie lub naruszenie, albo prawa państwa, na którego terytorium wystąpiły skutki tego naruszenia (art. 16 ust. 2). Skoro powód łączy skutki naruszenia dobra osobistego z terytorium Polski, to właściwym prawem jest prawo polskie.

Roszczenie o ochronę dobra osobistego uregulowane w art. 23 i 24 kc wymaga wykazania, iż dobro zostało naruszone przez zachowanie innego podmiotu. Fakt naruszenia dobra osobistego jest oceniany przy pomocy kryteriów obiektywnych, to jest- należy zbadać, czy dane zachowanie sprawcy stanowi naruszenie dobra osobistego w kontekście rodzaju dobra, którego ochrony domaga się poszkodowany.

Powód wykazał dołączonymi do wniosku dokumentami, iż doszło do zablokowania i usunięcia z serwisów Facebook i Instagram co najmniej dwóch stron i dwóch grup założonych

przez powoda oraz jednego konta(załącznik nr 6, nr 7, nr 8, nr 9 , nr 10 , nr 11 do pozwu). Ponadto wykazał, iż pozwany przy usuwaniu treści z sieci sugeruje w swoim komunikacie, iż treści, które usuwa z serwisu Facebook, są szkodliwe i zagrażają bezpieczeństwu użytkowników. W ten sposób powód uprawdopodobnił, iż doszło do naruszenia dobra w postaci swobody wypowiedzi rozumianej jako wolność komunikowania się z innymi (usunięcie treści bez zgody i wiedzy umieszczającego w sytuacji, gdy powód przez wiele lat korzystał bez problemów z serwisu Facebook) oraz dobrego imienia (reputacji) umieszczającego (sugestie, iż usuwanie treści są szkodliwe i zagrażające użytkownikom sieci, a zatem działalność umieszczającego zagraża innym podmiotom, co może podważać zaufanie i wiarygodność u odbiorców treści). Roszczenie jest wywodzone z faktu naruszenia dóbr osobistych, a nie ze stosunku umownego, zatem na tym etapie poza oceną pozostaje kwestia uregulowań zawartych w regulaminie serwisu Facebook i serwisu Instagram.

Na obecnym etapie postępowania Sąd nie oceniał z punktu widzenia społecznego treści publikowanych przez Społeczną Inicjatywę Narkopolityki, albowiem na tym etapie pozostaje to poza oceną.

Powód uprawdopodobnił też interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Interes ten określa się jako obiektywną w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistą koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego odpowiedniej treści. Celem zabezpieczenia jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotom jej potrzebującym. Interes prawny istnieje w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawnionemu należytej ochrony prawnej, zanim uzyska on ochronę ostateczną, czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. Należyta ochrona prawna polega zaś na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia prawa uprawnionego.

Usuwanie i blokowanie kont oraz grup zakładanych przez Społeczną Inicjatywę Narkopolityki w serwisie Facebook oraz Instagram, zwłaszcza o charakterze publicznym, uniemożliwia komunikowanie się powoda z adresatami umieszczanych treści oraz może spowodować spadek zaufania aktualnych i potencjalnych odbiorców treści. Uzasadnia to uregulowanie na czas trwania stosunków między stronami poprzez udzielenie tymczasowej ochrony powodowi, to jest na czas trwania postępowania.

Istotą tego zabezpieczenia jest stworzenie nowej, prowizorycznej sytuacji, trwającej aż do rozstrzygnięcia sprawy. Należy również zauważyć, iż celem udzielenia zabezpieczenia jest zwiększenie skuteczności postępowania cywilnego poprzez zapewnienie, iż pomimo upływu

czasu koniecznego dla rozstrzygnięcia sprawy możliwym będzie osiągnięcie zamierzonych przez stronę celów tego postępowania.

Należy odnieść się też do wskazanego w pozwie sposobu zabezpieczenia roszczenia.

Zgodnie z art. 730¹§3 k.p.c., przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Przepis ten reguluje zasadę tzw. minimalnej uciążliwości zabezpieczenia. Obowiązywanie tej zasady jest wynikiem tego, iż postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia co do zasady ma charakter tymczasowy. Oznacza to, że przy wyborze sposobu zabezpieczenia, sąd powinien porównać interesy uprawnionego i obowiązanego i preferować te środki, które z jednej strony zapewnią ochronę prawną uprawnionemu, a z drugiej nie obciążą ponad potrzebę obowiązanego.

W ocenie sądu żądany przez powoda sposób zabezpieczenia został uwzględniony w części. Za zasadny sąd uznał sposób określony w pkt 111 a pozwu, zakazując pozwanemu dalszego blokowania lub usuwania nowych stron, grup lub kont, które powód, po zablokowaniu i usunięciu poprzednich, zamierza założyć lub już założył. Ten sposób zabezpieczenia pozwala bowiem na czas trwania postępowania umożliwić prowadzenie dotychczasowej działalności powoda uzasadnionej swobodą wypowiedzi. Treścią tego zakazu jest to, że w przypadku stron, grup, kont i innych kanałów komunikacji utworzonych przez powoda do daty złożenia pozwu (7.05.2019r.) i jednocześnie nieusuniętych lub niezablokowanych do tej daty przez pozwanego, wspomniane kanały informacji mają być dostępne w serwisach Facebook i Instagram na dotychczasowych zasadach do czasu rozstrzygnięcia sprawy, zaś powód jednocześnie po tej dacie może nadal otwierać kolejne strony, grupy konta i inne kanały komunikacji na dotychczasowych zasadach-do czasu rozstrzygnięcia sprawy.

Oddaleni podlegał sposób zawarty w pkt 111 b w postaci nakazu odblokowania lub przywrócenia dotychczas usuniętych lub zablokowanych stron, grup lub kont, albowiem taki sposób zabezpieczenia prowadziłby do zaspokojenia roszczenia-przywrócenia stanu pierwotnego, którego powód domaga się w pozwie, a to nie jest dopuszczalne w świetle art. 731 kpc, zgodnie z którym co do zasady zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia.

Nie uwzględniając sposobu określonego w pkt 111 b pozwu, sąd uwzględnił alternatywny sposób określony w pkt 111 c pozwu, to jest nakazanie przechowywania usuniętych danych. Istotne jest bowiem, aby do czasu rozstrzygnięcia sporu wspomniane dane nie uległy bezpowrotnemu usunięciu, w przeciwnym bowiem wypadku w razie ewentualnego uwzględnienia powództwa, cel postępowania w zakresie jednego ze zgłoszonych roszczeń nie zostałby osiągnięty.

Zabezpieczenie udzielone we wskazany w postanowieniu sposób nie tylko zabezpieczy roszczenie powoda, ale też da szansę pozwanemu na obronę swojego działania. Zamierzony przez stronę cel postępowania nie zostanie osiągnięty, gdyż zabezpieczenie nie zostało w całości uwzględnione, ale dobro osobiste nie będzie naruszane.

W pkt II. Sąd oddalił wniosek w pozostałym zakresie, to jest-jak wyżej wskazano w zakresie uwzględnienia sposobu zabezpieczenia wskazanego w pkt 111 b pozwu. Ponadto Sąd oddalił wniosek w zakresie, w jakim miał zmierzać do zabezpieczenia innych dóbr osobistych aniżeli swoboda wypowiedzi lub dobre imię powoda (reputacja). Wprawdzie kwestia oceny, czy zgłaszane dobro jest dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 kc należy do oceny prawnej, ale powód w uzasadnieniu pozwu i wniosku o zabezpieczenie nie przedstawił dostatecznej argumentacji pozwalającej na tym etapie zakwalifikować takie zasady jak poczucie pewności i bezpieczeństwa oraz cechę w postaci rozpoznawalności do rangi dobra osobistego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Z/ 1. odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć:

- a) pełn. powoda;
- b) pozwanemu z pouczeniem o zażaleniu w jęz. polskim, wraz z odpisem pozwu z zał, i z zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew i wniosków dowodowych w terminie 30 dni pod rygorem zwrotu odpowiedzi złożonej po tym terminie i oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych po tym terminie, oraz wydania wyroku zaocznego (to zobowiązanie i pouczenie także w jęz. polskim) –poprzez doręczenie w trybie art. 14 rozporz. 1393/2007 (bez tłumaczenia, z pouczeniem na formularzu z tego rozporz. o możliwości odmowy przyjęcia przesyłki z powodu braku znajomości jęz. polskiego – załącznik nr 2 w formularzu);
3. przedstawić akta Kierownikowi celem pisemnego wyjaśnienia przyczyn niezaznaczenia na obwolucie, iż w sprawie zgłoszono wniosek o zabezpieczenie.